

Moi Ten Boersters

even bijpraten... in de versterkingskrant van onze gemeente

Schadeherstel of toch versterken?

Hoe zit het nu precies?

Wat is nu eigenlijk het verschil tussen schadeherstel en versterken? Bij veel informatiebijeenkomsten over de woningsinspecties krijgen we veel vragen over de afhandeling van aardbevingsschade. Vaak gaan deze vragen over de procedure waarmee schades worden opgenomen en beoordeeld. Deze schade-inspecties worden gemakkelijk aangezien voor inspecties die te maken hebben met de versterking van een woning of bedrijfspand. Hoe zit het nu precies?

Schade

Wie na een aardbeving schade heeft aan zijn woning of bedrijfspand kan dit melden bij Centrum Veilig Wonen (CVW). Er komt dan een expert die de schade opneemt. Sinds 21 juli geldt dat bij de inspectie van de woning de schade-inspecteur niet alleen de gemelde schades, maar ALLE aanwezige schades meeneemt.

De inspecteur maakt van de inspectie een verslag, hij doet geen uitspraak over de oorzaak van de schade. De bewoner of eigenaar kan aangegeven of de schade goed is geregistreerd in het verslag. Daarna wordt het verslag overgedragen aan Nationaal Coördinator Groningen (NCG).

NCG bewaart dit verslag tot de komst van het Instituut Mijnbouwschade. Dit instituut beoordeelt de schade en bepaalt het schadebedrag. Dit instituut bestaat nog niet, maar maakt onderdeel uit van het nieuwe schadeprotocol.

Vernieuwd schadeprotocol

Sinds 31 maart werkt NCG samen met twaalf gemeenten in het aardbevinggebied, de provincie Groningen, het Rijk, de Groninger Bodem Beweging en het Gasberaad aan een nieuw schadeprotocol. Een nieuw schadeprotocol is nodig om de afhandeling van aardbevingsschade onafhankelijk van NAM te maken. Het is nog niet duidelijk wanneer het nieuwe schadeprotocol klaar is en wanneer het Instituut Mijnbouwschade is opgericht. Tot die tijd worden schades wel geregistreerd en opgenomen, maar nog niet beoordeeld.

Versterking

De versterking van woningen is ervoor bedoeld dat gebouwen bij een aardbeving niet instorten en de bewoners het pand veilig kunnen verlaten. Dit is goed om te weten, want in de meeste gevallen is de versterkingsoperatie een ingrijpende gebeurtenis.

Los van de afhandeling van de schades inspecteert NCG woningen en bedrijfspanden voor eventuele versterking. Alle woningen in de kern van het aardbevinggebied worden de komende vijf jaar geïnspecteerd, ongeacht of er sprake is (gewest) van schade. Bij zo'n inspectie maken deskundigen een opname van de huidige staat van de woning of het bedrijfspand. Ze kijken onder andere naar de dakconstructie, de muren, de plafonds, de vloeren en de fundering. Eventueel gebeurt deze inspectie met behulp van een 3D-scan. Deze scan maakt een digitale opname van de woning. Stel u heeft zelf een bouwtekening van uw woning? Geef dit dan aan bij de bewonersbegeleiders. Deze gegevens helpen namelijk bij het inspecteren.

Alle gegevens komen terecht in een rapport dat gebruikt wordt bij de sterkteberekening. Dit is een berekening van de sterkte van de woning ten tijde van een aardbeving. Een computer voert deze berekening uit en brengt de minder sterke en zwakke punten van de woning in beeld. Hiervoor worden maatregelen opgesteld om ze te versterken.

Als alles is doorgerekend wordt er een versterkingsadvies opgesteld. Hierin staat op welke punten de woning of het bedrijfspand aardbevingbestendiger gemaakt kan worden en welke maatregelen daarbij nodig zijn. Dit versterkingsadvies wordt door de bewonersbegeleiders van NCG met de bewoners en eigenaar besproken. Ook worden er dan aanvullende wensen besproken. Bijvoorbeeld als er plannen zijn voor een verbouwing, zonnepanelen op het dak of een nieuwe keuken, dan wordt in overleg bekeken of deze plannen te combineren zijn met de uitvoering van een eventuele versterking van de woning. Deze extra wensen zijn wel voor eigen rekening.

De versterking van een woning of bedrijfspand is een ingrijpende operatie. In veel gevallen krijgen bewoners tijdelijk ander onderdak in een wisselwoning in het eigen dorp of in de buurt. Samen met bewonersbegeleiders van NCG en CVW wordt de verhuizing en terugkeer naar de eigen woning of het bedrijfspand nauwkeurig voorbereid.

Na versterking een beving en schade, wat dan?

De woning is versterkt, maar er ontstaat opnieuw schade na een beving. Wat dan? Dan meldt u de schade bij het CVW en begint de schadeprocedure opnieuw. Het is niet nodig om uw woning opnieuw te laten inspecteren voor de versterking van uw pand. Heeft u hier vragen over? Ook dan kunt u terecht bij de bewonersbegeleiders van het versterkingspunt in Ten Boer.

Zorgvraag in kaart dankzij versterkingsoperatie

Welke zorg is er de komende jaren nodig? En welke invloed heeft de vergrijzing en het vestrekken van jongeren op het zorgaanbod? Deze en andere vragen over de zorg in het Gronings aardbevinggebied worden in opdracht van Nationaal Coördinator Groningen onderzocht. Waarom? Om zicht te krijgen op welke instellingen en (zorg)woningen noodzakelijk zijn. Nu de zorginstellingen allemaal geïnspecteerd worden op aardbevingbestendigheid, wordt de kans gepakt om het complete zorgvastgoed toekomstbestendig te maken. Met andere woorden: het versterkingsprogramma is aanleiding om te bekijken welke zorgpanden er zijn, welke overbodig zijn en welke er moeten komen en hoe dat de komende jaren gerealiseerd wordt. Alle zorgaanbieders in het aardbevinggebied werken hieraan mee. Als in het voorjaar van 2018 de versterkingsadviezen voor de zorgpanden klaar zijn, moet ook duidelijk zijn welke soorten zorgpanden nodig zijn om voor de komende dertig jaar de juiste zorg te kunnen blijven bieden.

Nationaal Coördinator Groningen

Versterkingspunt Ten Boer, Koopmansplein 23, 9791 MD Ten Boer.

openingstijden (spreekuur):

- Maandagmiddag en woensdagmiddag van 13.00-16.30 uur
- Donderdagochtend van 09.00-12.00 uur
- Vrijdags gesloten

Voor een afspraak buiten de openingstijden kunt u (telefonisch) contact opnemen met het versterkingspunt.

Telefonisch bereikbaar via nummer 088 041 44 56

- maandag t/m donderdag 09.00 - 16.30 uur
- vrijdag 09.00 - 12.00 uur.

E-mail: info@versterkingspuntenboer.nl

Colofon

Deze gemeentelijke uitgave wordt gemaakt met medewerking van 5.1.2e (interviews en teksten), 5.1.2e (fotografie), 5.1.2e (communiceeradvies en teksten), 5.1.2e (registreer aardebevingsschaden gemeente Ten Boer) en 5.1.2e (redactie). Vormgeving en productie: D-Line Ten Boer. Deze krant wordt huis-aan-huis verspreid in de gemeente Ten Boer en is gratis af te halen bij het gemeentehuis, Versterkingspunt Ten Boer, de Bibliotheek, zwembad De Blinkerd, het Buurthoes, Bloemhof, Innersdijk en alle dorpskernen.

5.1.2e

5.1.2e

In deze uitgave: Alles over schadeherstel en versterking.

5.1.2e

'Aan een scheur zelf kun je niet zien of het aardbevingsschade is'

Interview met 'rijdende aardbevingsschade'

Door 5.1.2e

Hij vindt het probleem veel te groot om door oud-rechters te laten oplossen. Toch is hij blij dat de Arbitrator Bodembeweging, als onafhankelijke partij, iets kan betekenen in aardbevinggebied. Wekelijks onderzoekt Jenne van der Vinne (68), voorman van de 'rijdende rechters', geschillen met aardbevingsschade. „Wij zijn er niet voor de een of de ander, wij zijn er om een rechtvaardige beslissing te nemen.“

Ze zitten rond een tafel in het gemeentehuis. De eigenaar van een beschadigde woning met de contra-deskundige, vertegenwoordigers van het Centrum voor Veilig Wonen (CVW) met een deskundige en Van der Vinne en zijn secretaris. Vlak daarvoor heeft hij in een woning alle schades nagelopen. Nu bespreekt hij bij een kop koffie de details en dat waar geen overeenstemming over is. „Het resultaat is dat in bijna de helft van de gevallen de partijen alsnog tot een schikking komen. Dan is de zaak daarmee klaar.“

Waarom lukt het dan wel?

„Dat vraag ik me ook wel eens af. Wat het geheim hiervan is weet ik niet precies, ik kan dat niet goed onder woorden brengen. Veel eigenaren zijn al jarenlang met hun zaak onderweg. Inmiddels weet ik dat het vrijwel nooit over geld gaat, maar over het gevoel niet serieus genomen te worden of onheus bejegend te zijn. Dit kun je uitpraten. Dat heeft het CVW ook ontdekt en zij schikt nu veel zaken uit eigen beweging.“

Dus uw taak zit er binnenkort op?

„In tegendeel. Toen we begonnen dachten we dat er hooguit honderdvijftig zaken behandeld moesten worden. Nu hebben we ruim 1.600 zaken ingeschreven, waarvan we er 350 hebben behandeld. We hebben er veel meer dan we kunnen verwerken. Eigenaren van woningen en bedrijfspanden vinden het prettig als we ter plaatse komen kijken. Dat werkt ook erg fijn, maar dat is niet vol te houden. We moeten naar een andere, snellere wijze van afhandelen. Als we met de huidige werkwijze doorgaan moet ik er 30 arbiters bij hebben. Dat gaat niet lukken.“

Wie bepaalt dat?

„De NAM. Wij doen een arbitrage, dat is een privaatrechtelijke wijze van behandelen van geschillen. De NAM en de eigenaar van een pand komen overeen hun geschil voor te leggen aan de arbiter en de uitspraak is voor de NAM in beginsel bindend. Het reglement hiervoor is door de NCG en het ministerie van Economische Zaken en de NAM opgesteld. Voor wijziging van het reglement is dus toestemming nodig van de NAM. De arbiters zijn onafhankelijk en bepalen zelf de inhoud van de beslissingen. De NAM en het Ministerie van Economische Zaken hebben daar niets over te zeggen.“

Hoe werkt dat dan?

„Om af te zijn van al die geschillen over wel of géén aardbevingsschade wilde de NAM persé een onafhankelijke instantie. Dat zijn wij geworden. En als je het hebt over onafhankelijk beslissen, dan kom je al direct uit bij rechters of oud-rechters. Rechters kreeg ze niet, want die heeft de rechtbank nodig. Niemand in Nederland betwist de onafhankelijkheid van oud-rechters. Bovendien is beslissen een vak, je moet weten hoe je dit moet doen. Dat kun je niet zomaar aan iedereen overlaten. Bij onafhankelijke

De NAM moet aannemelijk maken dat het géén aardbevingsschade is.

Gemeente Ten Boer, H. Westerstraat 24 9791 CT Ten Boer (050) 302 8888 versterkingsprogramma@tenboer.nl

„Er zit veel leed bij de mensen en die emoties raken ons”

5.1.2e

beslissingen is het belangrijk dat je beseft dat je niet voor de een of de ander bent. Wij zijn er voor een rechtvaardige beslissing. Dat moet in je geen zitten om dat goed te doen. Oud-rechters zijn nooit anders gevend dan om naar beide partijen te luisteren en dat in evenwicht af te wegen.”

Toch beslist u veel in het voordeel van eigenaren.

„Dat klopt tot nu toe en dat heeft vooral te maken met het befaamde 'bewijsvermoeden'. Het is voor eigenaren bijna onmogelijk om te bewijzen dat de aardbevingen de oorzaak is van schade. Zij hebben niet de kennis van zaken die de NAM in 40 jaar heeft opgebouwd. Bovendien kunnen ze niet beschikken over een sterk juridisch apparaat. Het spel was uit evenwicht. Het recht heeft hiervoor een oplossing bedacht, het 'bewijsvermoeden'. De moeilijke bewijsopdracht van de eigenaar wordt verplaatst naar de NAM. Zij moet aannemelijk maken dat het geen aardbevingsschade is.”

” Het gaat niet over geld, maar over het gevoel niet serieus genomen te worden

Is dat terecht?

„Het is een politieke keuze. Kennelijk wordt het maatschappelijk onaanvaardbaar gevonden dat de eigenaar zo'n moeilijke bewijslast heeft en dus vaak niet kan aantonen of er sprake is van aardbevingsschade. Aan een scheur zelf kun je niet zien of het aardbevingsschade is. Om de positie van de eigenaar te versterken is het bewijsvermoeden in de wet gekomen. Aan het tegenbewijs dat de NAM moet leveren stellen we dan ook hoge eisen. Door deze keuze van de wetgever heeft de NAM een lastige bewijspositie.”

De NAM was hierop toch voorbereid?

„Ze zijn wel geschrokken van onze beslissingen. Eerlijk gezegd denk ik dat de NAM niet verwacht heeft dat het zo'n omvang zou krijgen. Het gaat over heel veel geld. De schadezaken die wij doen zijn – hoe belangrijk voor de eigenaren ook – betrekkelijk klein als je het vergelijkt met de hele versterkingsoperatie van de NCG. Daar gaat nog veel meer geld in om. Bovendien lopen er nog twee procedures bij de rechtbank, over smartengeld en waardevermindering. Als ze beiden in hoger beroep standhouden, bestaat het risico dat de NAM nog veel meer zaken over zich heen krijgt.”

” Voor eigenaren is het bijna onmogelijk te bewijzen dat aardbevingen de oorzaak zijn van schade

Arbitrage lijkt dus een gouden greep?

„Dat is het zeker, want het werkt, gezien de vele aanmeldingen en het aantal zaken dat we inmiddels hebben behandeld. Toch is het probleem eigenlijk te groot om bij oud-rechters neer te leggen. Als het aan mij ligt komt er een speciale afdeling voor deze zaken binnen de Rechtbank Noord-Nederland. Ik weet dat de Raad voor de Rechtspraak en de rechtbank daar enthousiast voor zijn. Het zou veel problemen oplossen. De NAM is dan slechts partij in de procedure en bepaalt niet meer de wijze waarop de procedure wordt gevoerd.”

Jenne van der Vinne is 30 jaar rechter geweest bij de Rechtbank Noord-Nederland. Daarvoor was hij Officier van Justitie. Na zijn pensionering heeft hij nog drie jaar drie dagen per week als rechter-plaatsvervanger gewerkt. Toen hij net begon te wennen aan zijn pensioen belde de president van de rechtbank, of hij als arbiter wilde beslissen over ingewikkelde schadezaken in aardbevingsschade. Nu geeft hij leiding aan 17 mensen, waaronder 5 oud-rechters die samen 1.600 schadezaken behandelen.

5.1.2e

'Als een bewoner de specialisten niet snapt grijp ik in'

Interview met bewonersbegeleiders

Door 5.1.2e

„Het gaat mij niet om protocollen en processen. Die zijn slechts dienend”, aldus 5.1.2e bewonersbegeleider namens Centrum Vellig Wonen (CVW). „Bepalend is wat een bewoner wil als blijkt dat zijn huis wordt geïnspecteerd en daarna eventueel versterkt moet worden. Wij behartigen hun belangen. We zijn een soort Haarlemmer olie om te zorgen dat het hele proces gesmeerd en naar ieders tevredenheid verloopt.”

5.1.2e werkt samen met 5.1.2e bewonersbegeleider namens Nationaal Coördinator Groningen (NCG), vanuit het versterkingspunt aan het Koopmansplein in Ten Boer. Zij doen hun werk met toewijding en betrokkenheid. „Dat kan ook niet anders”, zegt 5.1.2e. „Ons versterkingsprogramma is voor de bewoners opgericht, maar tegelijk heeft ook niemand ervoor gekozen om in deze situatie te belanden. Dat proces moeten we zo goed mogelijk samen doorkomen, met een zo goed mogelijk resultaat. Vertrouwen is daarbij voor ons de essentie. Wij zijn het eerste aanspreekpunt voor de bewoners. Wij leggen alle contacten, geven voorlichting en we zijn bij alle controles en voorbesprekingen aanwezig. Bovendien bespreken we elk detail met de bewoners nog voordat er ook maar een inspecteur langskomt.”

Vaktaal

NCG werkt 'gebiedsgericht'. 5.1.2e „Dat betekent dat we beginnen in het gebied waar de risico's het grootst zijn, namelijk de kern van het aardbevingengebied. Alle huizen in dat gebied worden gecontroleerd. Alle bewoners informeren we. We organiseren daarvoor een informatiebijeenkomst. De ervaring leert dat lang niet iedereen daar naartoe komt, dus daarna benaderen we de mensen die niet gekomen zijn. We komen echt bij alle huishoudens langs en werken alleen met toestemming van de bewoners. Het komt voor dat een bewoner niet wil dat zijn huis geïnspecteerd wordt. Dat is een keuze, maar gelukkig komt dat in verhouding heel weinig voor.” Bij alle woningen komen inspecteurs langs en wordt bekeken of woningen versterkt moeten worden en wat daarvoor moet gebeuren. Die rapporten en ook het eventuele versterkingsadvies wordt met de bewoners doorgenomen. „Een inspectie van je huis is niet niks”, zegt 5.1.2e. „Dan komt er echt een peloton specialisten je huis binnen. Dat kan heel overrompend zijn.

5.1.2e

5.1.2e

Daar ligt dus voor ons een belangrijke taak: zorgen dat de belangen van de bewoners zo goed mogelijk behartigd worden. Dat hun wensen goed in beeld blijven. Want de specialisten kijken allereerst naar je huis. Naar de constructie. Puur technisch. Ze kijken of de woning versterkt moet worden en hoe dat het best kan. Al die onderzoeken en berekeningen leiden tot een versterkingsadvies. Sommige specialisten letten er bij het opstellen van zo'n advies minder op dat er mensen in het huis wonen die er na de versterking ook weer moeten wonen. Bovendien praten veel van deze specialisten in vaktaal en beseffen ze niet altijd dat er mensen zijn die het dan niet snappen. Wat is bijvoorbeeld een latei? Er zijn genoeg mensen die dat niet weten. Als ik denk dat een bewoner het niet snapt, grijp ik in. Dan leg ik het uit. Stel dat een inspecteur achter een wand wil kijken en voorstelt om daarvoor een paar stenen uit de muur te halen, dan checken we of de bewoner dat akkoord vindt. Zo niet, dan bespreken we of er andere mogelijkheden zijn om de constructie goed te kunnen controleren. Wij checken of alles wat er gebeurt en gezegd wordt, goed overkomt bij de bewoners en vooral of alles nog steeds gaat zoals zij dat willen.”

„We negeren niks”

De bewonersbegeleiders ruimen in hun werk veel tijd in voor de emoties van de bewoners over de aardbevingen en de schade aan hun huis. 5.1.2e „Sommige mensen hebben al een traject lopen met NAM of CVW over de afhandeling van hun schade. Dan kan het raar overkomen dat je vertelt dat het huis geïnspecteerd moet worden om te kijken of het versterkt moet worden voor die eventuele klapper van 5.0 op de

Bewonersbegeleiders

Eind 2016 is het Meerjarenprogramma Aardbevingenbestendig en Kansrijk Groningen 2017 - 2021 van Nationaal Coördinator Groningen (NCG) gepresenteerd. Daarin staat onder meer dat in de kern van het aardbevingengebied, daar waar de risico's het grootst zijn, kwetsbare woningen en andere gebouwen moeten worden geïnspecteerd om te bepalen of versterking noodzakelijk is. NCG heeft daarbij de regio en Centrum Vellig Wonen (CVW) de uitvoerende organisatie. Beide instanties hebben 'bewonersbegeleiders' in dienst die bewoners begeleiden bij de inspecties en de eventuele werkzaamheden die daarna komen. Zij zorgen ervoor dat bewoners voor alle vragen over inspektionen en aanpassing van de woning bij hen terecht kunnen. De bewonersbegeleiders werken vanuit lokale versterkingspunten. Behalve aan het Koopmansplein in Ten Boer zijn er versterkingspunten in 't Zandt, Appingedam, Delfzijl, Eemsum, Loppersum en Oveschild.

5.1.2e

schaal van Richter. Het zijn echter twee verschillende trajecten: schade en versterken. Het gaat ons niet specifiek om de schade van nu, we kijken of de woning eventueel moet worden versterkt om het veiliger te maken voor de toekomst. Ik begrijp heel goed dat als we aanbellen, we ook te maken krijgen met de ervaringen van mensen in hun huidige schadeafhandelingstraject. Ik breng de gedachten en emoties van de mensen ook bij CVW voor het voetlicht en ik kijk wel eens in een specifiek schade dossier om te achterhalen waar nu precies het pijnpunt ligt en of het proces nog is vlot te trekken. Als blijkt dat ik er niks in kan betekenen ben ik er ook heel open over naar de betrokken bewoners. 5.1.2e „Bewoners laten wel weten wat ze vinden van NAM, van de gasboringen, of van CVW en NCG. Er zit veel leed bij de mensen en die emoties raken ons wel. Maar altijd als er weerstand bij de mensen zit, proberen we er een vinger achter te krijgen waar die tegenstand uit voortkomt en kijken we of we kunnen helpen. Ook voor dat soort vragen en zorgen kunnen mensen dus bij ons terecht. We negeren niks.”

Wanneer doen de bewonersbegeleiders hun werk goed? 5.1.2e „Lastig. Ik denk als alle contacten en processen in alle integriteit en met veel zorg gebeuren.” 5.1.2e beaamt dat. „Maar als de bewoners zeggen dat we het goed doen, dan doen we het goed, denk ik. We nemen de bewoners zo goed mogelijk mee in het hele traject. We moeten ze ook informeren als er niks, of nog niks te melden is. Dat ze weten waar we in het traject zijn. Vertraging in het versterkingsproces is vervelend, maar het wordt beter geaccepteerd als men weet waar dat aan ligt en dat het proces wel zorgvuldig gebeurt.”

Impuls aan leefbaarheid

Naast de versterkingsopgave wil NCG ook een impuls geven aan de leefbaarheid, duurzaamheid en lokale economie. Samen met gemeenten en andere partners kijkt NCG naar de versterking van gebouwen is te koppelen aan nieuwe ontwikkelingen of wensen op het gebied van onderwijs, zorg, leefbaarheid en werkgelegenheid. Ook werkt NCG onder de noemer Kansrijk Groningen met verschillende overheden en organisaties aan allerlei leefbaarheidsprojecten en –programma's die bijdragen aan het landschap, cultureel erfgoed of lokale energiecollectieven.